

Fred Horn: 75 jaar jong

Eens vond ik op een rommelmarkt het spel Com:Positie, een relatiegeschenk van het bouwadviesbureau Companen uit Arnhem. De stevige doos bevatte een fraai houten bord en een flinke verzameling kleurige houten stukken in bouwdooskwaliteit. Alleen: de spelregels ontbraken.

Omdat ik niets over dit spel wist, nam ik contact op met spellenverzamelaar en spelontwerper Fred Horn, maar ook hij kende het spel niet. Hij nam direct contact op met Companen en peuterde daar een van hun laatste twee exemplaren los voor het Vlaams Spellenarchief te Brugge. Ik haalde het op, maar zag er vanaf om de spelregels te kopiëren – het spel bleek volkomen oninteressant. In de doos zaten talloze trivia-vragen en het mooie materiaal diende slechts om de stand bij te houden ...

Ik zei tegen Fred: jij zou bij dat mooie materiaal toch een veel beter spel kunnen bedenken? Hij beschouwde dat als een uitdaging en korte tijd later ontving ik van hem regels voor niet één, maar zelfs drie nieuwe spellen!

Fred de spelontwerper

Fred ontwerpt abstracte spellen, doorgaans met eenvoudige spelregels. Maar dat wil absoluut niet zeggen dat ze ook eenvoudig zijn. Soms wel, zoals het geestig uitgevoerde kaartspel Lange Jan (Duitse titel: Langer Lubasch), waarin je kaarten moet verzamelen die je – in de lengte of in de breedte – aanlegt tot een complete mens van een vooraf bepaalde lengte. Typisch een familiespel, waarvan trouwens ook een reclameversie bestaat (van Fruit-tella). Het pas gepubliceerde Fenix (zie vorige Spell!) ontwierp hij om op zijn werk schakers en dammers met elkaar te laten spelen (zie elders). Fenix heeft elementen uit beide spellen, maar als je het speelt als een 'echte' schaker of dammer, bak je er geen hout van. Kwintie bestaat uit veertig blokken van 2x1x1, twintig per spelerskleur. Om de beurt leg je een blok op tafel in een patroon van 1 dik – horizontaal of vertikaal naar wens, maar nooit met kopse kanten van gelijke kleur

tragische overlijden van eigenaar Ruud Weldring zullen daar geen nieuwe spellen meer bijkomen. Zijn mooiste spellen komen echter in fraaie houten uitvoeringen bij twee Duitse firma's uit: Gerhards Spiel und Design en Steffen-Spiele.

Fred heeft ook vijf spellen bijgedragen aan de Ducosim Spellenkaarten. Daarnaast brengt hij voor deze reeks diverse spelontwerpen aan van internationale spelauteurs uit zijn omvangrijke netwerk. Zonder hem zouden we de 31 kaarten van u zeker niet gehaald hebben.

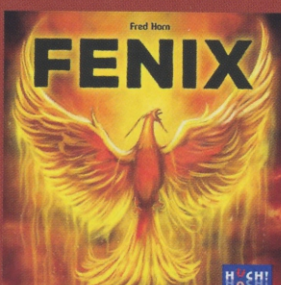
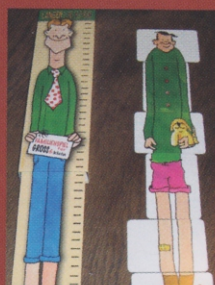
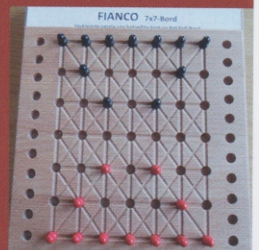
Vijfenzeventig jaar jong ...

In januari vierde Fred zijn vijfenzeventigste verjaardag in een zaaltje in Hotel De Gouden Leeuw te Voorschoten. Dat feest werd druk bezocht door familie, vrienden en kennissen. Onder de aanwezigen waren uiteraard diverse mensen uit de spellenwereld. Tijdens het feest: veel muziek en lekkere hapjes.

Interessant was het gesprek dat ik daar had met Piet Notebaert, de inmiddels gepensioneerde oprichter en beheerder van het Vlaams Spellenarchief. Er spelen daar twee belangwekkende zaken waarbij ook Fred betrokken is. Contacten met de organisatie Erfgoed Brugge hebben ertoe geleid dat in het beeldarchief van deze organisatie diverse digitale beelden zijn opgenomen van 'platte spellen' uit de verzameling van Fred in het Spellenarchief (zie <https://erfgoedbrugge.be/vives-spellenarchief/>). In feite is dat een belangrijke stap op weg naar erkenning van spellen als cultureel erfgoed, een streven dat we ook in andere Europese landen tegenkomen. Minstens even interessant was het nieuws dat er alles aan wordt gedaan om spellensite HONGS (Historisch Overzicht Nederlandse GezelschapSpellens) weer in de lucht te krijgen op zodanige wijze dat men niet meer bang hoeft te zijn voor problemen op auteursrechtelijk gebied. Bij deze transitie zijn diverse partijen betrokken, onder wie uiteraard ook de oprichter van HONGS, Rob van Linden. Het zal nog wel even duren voordat we weer van HONGS kunnen genieten, omdat er nieuwe software ontwikkeld moet worden.

Een spel als dank ...

Als dank voor hun bezoek kregen de verjaardagsgasten van Fred een prachtig spel mee naar huis: FIANCO, in een fraaie houten uitvoering – gemaakt door de eerder genoemde uitgever Gerhards Spiel und Design. In dit tweepersoonsspel hebben beide spelers elf pionnen op een 7x7-bord. Die zetten recht vooruit of opzij, en slaan diagonaal naar voren. Wie het eerst een pion aan de overkant heeft, wint. Een kenmerkend Hornspel: simpele regels, maar veel tactiek!

tegen elkaar. Wie als eerste in een willekeurige richting vijf op een rij in zijn kleur heeft (lange zijden tellen hier natuurlijk voor 2) wint het spel.

Veel van zijn spellen zijn uitgegeven door de Nederlandse uitgever Nova Carta, zoals ook het reeds genoemde Lange Jan. Maar na het

Tekst HAN HEIDEMA